

mindez kifejezést kér a művészetekben. De ez a világ még túlságosan forr, erjed, nem tud esztétikai formákká kristályosodni.

A nagy, eleven érzelmek artikulálatlan hangokban törnek ki, félszeg mozdulatokra rángatják a testet, csodálatos fintorokba torzítják az arcot. Mikor már szépen zengő hangon, nemes gesztusokkal, kifejező mimikával tudjuk őket előadni, akkor már az érzelmek kitombolták magukat, esztétikaiakká finomultak.

Ma még sok minden jobban él bennünk, mint hogy ezen a szublimálódáson átmehetett volna. De hogy él, hogy valóság, az épen onnan látszik, hogy ami először bizarrnak tűnik fel, egyszer csak észrevétlenül természetes kifejezője lesz mindnyájunk lelki világának.

Bognár Cecil Pál

Kern Aurél.

Ötvenhétéves korában, néhány heti betegeskedés után, január 21-én halt meg.

Élete és munkája az egyetemes művészet és az egész magyar nemzetet szolgáltatta.

Elsősorban ujságíró volt. A szó legszébb és legnemesebb értelmében. Mint napi krónikás szerezte meg magának az írói rangot. Azok közé a kevesek közé tartozott, akik *magyarul és szépen tudtak írni a zenéről*. Úttörőként áll előttünk, mert a kilencvenes években, amikor munkássága kezdődik, vagy ügyetlen magyarosítással, vagy idegen kifejezések tömegével írtak a zenéről. Ő pompázó stílusával és kitűnő nyelvérzékével példát mutatott, hogy kell és hogy lehet magyar szavakkal kifogástalanul írni a muzsika fogalmairól.

Évtizedeken át öntötte magából a nyomtatott sorokat, míglen azoknak százezreiből a köztudatban olyan egyéniség formálódott ki, akinek szaktudását és művészetét mindenki elismerte. Többféle állásban forgácsolta erejét, de életének fővágánya mindig az ujságírói és írói volt. Munkára leginkább az aktualitás tüzelte. Ha minden nap új és új izgalmat hozott, annál derekasabban végzett vele. Az elvonultságban érő, követelőbb munkát nem szerette. A zenének, a percnyi művészetnek alkalmi írója akart lenni s talentumának különös erejét mutatja, hogy bár egyetlen könyve sincs: mindenki elismert írónak tartotta.

Egyéniségének különös színe volt az is, hogy jelentős tudását nem kizárólag írásaiból ismerte meg a közönség, hanem jórészt társadalmi működéséből. Mernék mondani, hogy életében több okosságot beszélt el, mint amennyit megírt. Műveltsége, tudása és kellemes modora mindenkit megejtett s olyan

jószívű és közvetlen ember volt, hogy sokszor igen-igen nehéz lehetett neki igazságos kritikát írnia.

Ő maga vallotta, hogy tollának két mestere volt: Tóth Béla és Rákosi Jenő. E két kiváló, de ellentétes szellemi kritikái középarányosának tekintjük őt.

P. V.

Thomas Hardy. Nyolcvannyolcéves korában halt meg Thomas Hardy, az angol irodalom nagy aggastyána, akit honfitársai legnagyobb korunkbeli regényírójuknak tartottak. Élete és munkássága nagy ellentmondás, nagy, bár csendes és nem is kimondott tiltakozás volt a kor áramlatai ellen: a városok századában Hardy megmaradt falusi embernek, «far from the madding crowd», távol a megőrjítő tömegtől, wessxi magányában élte le hosszú életét és ezen a tájon is játszatta le regényeit. Emberei sosem mennek a zúgó nagyvárosba és ha oda mennek is, gondosan körülárkolt, gazdag lelki-életükkel veszendőnek érzik magukat a forgatagban. A tomboló civilizáció korában, gépszörnyek között az imperialista Angliában, egész szíve a földé volt, a szűkösen termő wessxi földé és azoké, akik ehhez a földhöz kötve élik le egyszerű és egyben oly titokzatos életüket. Az egyre növekvő láрма századában Thomas Hardy a nagyon csöndesek között kitartott, az ő ábrázolásukra és az ő olvasásukra szentelte nagy regényeit.

Ezek a regények tulajdonképpen nem érdekesekek. Hosszadalmas párbeszédei papirosízűek, érződik, hogy olyan ember írta őket, aki maga igen keveset beszél; körülményes meséi mind egészen kisszerű falusi történetek tulajdonképpen, minden nagyobb pretenció nélkül és nagy belső csendesség kell ahhoz, hogy az ember igazában végig tudja élvezni Hardy egy regényét. De ha